



АРХЕОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ – ЗАСНОВАНИЙ У 1947 р.
ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 2•2026

Головний редактор

ЧАБАЙ В. П., член-кореспондент НАН України, Інститут археології НАН України

Редакційна колегія

БОЛТРИК Ю. В. – кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

БУЙСЬКИХ А. В. – доктор історичних наук, Інститут археології НАН України

ГАРДІ С. Е. – PhD, Альянс для боротьби зі злочинністю в інтернеті, Велика Британія

ДЖІНДЖАН Ф. – професор, доктор хаб., Університет Сорбонни, Париж-1, Франція

ЗАЛІЗНЯК Л. Л. – професор, доктор історичних наук, Інститут археології НАН України

КАЙЗЕР Е. – професор, доктор хаб., Вільний університет Берліна, Німеччина

МОТУЗАЙТЕ МАТУЗЕВІЧУТЕ (КІН) Г. – професор, PhD, Вільнюський університет, Литва

ОТРОЩЕНКО В. В. – професор, доктор історичних наук, Інститут археології НАН України

ПЛАВІНСЬКИЙ М. О. – кандидат історичних наук, Варшавський університет, Польща

ПОТЄХІНА І. Д. – кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України, Україна

РАБІНОВІЦ А. – PhD, Техаський університет в Остіні, Сполучені штати Америки

ФОРНАСЬЄ Й. – професор, доктор, Галле-Віттенбергський університет імені Мартіна Лютера, Німеччина

ШЕВЧЕНКО Т. М. – кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України (відповідальний секретар)

ШНЕЕВАЙС Є. – доктор хаб., Центр археології Ляйбніца, Німеччина



ARHEOLOGIA

SCIENTIFIC JOURNAL – FOUNDED IN 1947
FREQUENCY: QUARTERLY

KYIV • 2•2026

Editor-in-Chief

CHABAI V. P., Corresponding Member of the NAS of Ukraine, Institute of Archaeology
of the National Academy of Sciences of Ukraine

Editorial Board

BOLTRYK Yu. V. – PhD in History, Institute of Archaeology NAS of Ukraine

BUISKYKH A. V. – DSc., Institute of Archaeology NAS of Ukraine

DJINDJIAN F. – Professor, Dr. Hab., University of Paris 1 Pantheon Sorbonne, France

FORNASIER J. – Professor, Ph.D., Martin Luther University Halle-Wittenberg, Germany

MOTUZAITĖ MATUZEVIČIŪTĖ (KEEN) G. – Professor, Ph.D., Vilniaus universitetas, Lithuania

HARDY S. A. – PhD., Alliance to Counter Crime Online, United Kingdom

KAISER E. – Professor, Dr. Hab., Institute of Prehistoric Archaeology Freie Universität Berlin, Germany

OTROSHCHENKO V. V. – Professor, DSc., Institute of Archaeology NAS of Ukraine

PLAVINSKI M. O. – PhD in History, University of Warsaw, Poland

POTEKHINA I. D. – PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

RABINOWITZ A. – PhD in Classical Archaeology, The University of Texas at Austin, USA

SHEVCHENKO T. M. – PhD in History, Institute of Archaeology NAS of Ukraine (Executive Secretary)

SCHNEEWEISS J. – Dr. Hab., Leibniz-Zentrum für Archäologie, Germany

ZALIZNIAK L. L. – Professor, DSc., Institute of Archaeology NAS of Ukraine

ЗМІСТ

CONTENTS



Статті

ДЕ ЛАРА ЛОПЕЗ, У. Взаємодія культур у печері Атланterra (Кадіс, Іспанія): діахронні зв'язки між графічними традиціями палеолітичної та постпалеолітичної доби
БРОВЕНДЕР Ю. М. До проблеми харчових ресурсів мешканців Картамишу
БАУКОВА А. Ю. Артеміда Анаїта. Перський слід в культурі та ідентичності римського міста
ЛАПТЄВ О. О. «Фібули-кресала», «щипчики» чи «качечки»? Спроба атрибуції однієї категорії салтівських артефактів

Articles

- 5 DE LARA LÓPEZ H. Culture Clash in Atlanterra Cave (Cadiz, Spain): Diachronic Interactions between Palaeolithic and Post-Palaeolithic Graphic Traditions
21 BROVENDER Yu. M. On the Problem of Food Resources of the Kartamysh Inhabitants
29 BAUKOVA A. Yu. Artemis Anahita. Persian Trace in the Culture and Identity of the Roman City
42 LAPTIEV O. O. «Fire-Steel Brooches», «Tongs» or «Ducks»? An Attempt at Attributing a Category of Saltiv Artefacts



Публікації археологічних матеріалів

ТЕМУР А., КАНЧА С. Група теракотових фігурок архаїчного періоду в музеї Самсуна
СИМОНЕНКО О. В. Червонолакова столова амфора із сарматського поховання на Черкащині
КРИЖАНОВСЬКИЙ В. О. Обробка кольорових металів на Київському Подолі (X — перша половина XIII ст.)
СОРОКІН С. О., СИТИЙ Ю. М. Нові матеріали другої половини XIII–XV ст. з Чернігівського Подесення

Publications of Archaeological Materials

- 62 TEMÜR A., KANCA S. A Group of Archaic Period Terracotta Figurines in the Samsun Museum
81 SYMONENKO O. V. A Red-Slip Amphora from a Sarmatian Grave in the Cherkasy Region
88 KRYZHANOVSKYI V. O. Non-Ferrous Metalworking in Kyivan Podil (10th — First Half of the 13th Century)
112 SOROKIN S. O., SYTYI Yu. M. Materials of the Second Half of the 13th–15th Centuries from Desna River Chernihiv Region



Історія науки

СТАНИЦІНА Г. О. Листи Богдана Ханенка в науковому архіві Інституту археології НАН України

ЛИСИЙ І. О. Історіографія архітектурно-археологічних досліджень галицького замкового комплексу в період незалежності України

History of Science

128 STANYTSINA H. O. Letters of Bohdan Khanenko from the Scientific Archive of the Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine

144 LYSYI I. O. Historiography of Architectural and Archaeological Research of the Halych Castle Complex during the Period of Ukraine's Independence

О. В. СИМОНЕНКО

ЧЕРВОНОЛАКОВА СТОЛОВА АМФОРА ІЗ САРМАТСЬКОГО ПОХОВАННЯ НА ЧЕРКАЩИНІ

У статті проаналізовано знахідку 1956 р. червонолакової столової амфори в сарматському похованні у с. Нетеребка Черкаської обл., незаслужено забутої дослідниками. Описано обставини знахідки, її подальша наукова доля, наведено паралелі із синхронних пізньоскіфських поховань України, обґрунтовано датування її походження.

Ключові слова: Північне Причорномор'я, Крим, сармати, пізні скіфи, червонолаковий посуд, хронологія.

Червонолакова кераміка пізньоелліністичного та римського часу — звичайна знахідка в сарматських похованнях. Це один із найбільш надійних хронологічних індикаторів, оскільки датування цієї категорії артефактів обґрунтоване в кількох базових працях (Robinson 1959; Hayes 1985; 2008; найбільш повну добірку літератури див. Журавлев 2010, с. 180-196). Визначення центрів виробництва певних типів червонолакового посуду та аналогії з античних пам'яток дозволяють із певним ступенем імовірності реконструювати торговельні зв'язки сарматів Північного Причорномор'я з греко-римським світом. Уважний аналіз артефактів висвітлює і такі суто прикладні питання, як тривалість використання цієї категорії імпорту у варварів, перевага певних типів посуду в їхньому середовищі, розподіл виробів різних центрів у різних ареалах сарматської культури тощо.

Попри наявність репрезентативної вибірки матеріалу (понад 100 цілих та фрагментованих посудин), у вітчизняній науці досі немає друкованої праці із загальним аналізом червонолакового посуду із сарматських могил

Північного Причорномор'я, і вся інформація про нього вичерпується, крім звітів про розкопки, кількома публікаціями та неповним каталогом знахідок (Simonenko, Marčenko, Limberis 2008, S. 54-85; Симоненко 2013, с. 223-329). Всебічне дослідження червонолакового посуду із сарматських могил зараз триває, і кожна нова знахідка варта уваги. У статті розглянуто майже невідому широкому загалу посудину рідкісного типу — столова амфора.

Опис матеріалу

Посудину було знайдено під час розвідок Д. Т. Березовця по р. Росі (рис. 1: 1, 2). Знахідка описана у звіті так¹: «Біля цукрового заводу в с. Набутове, по дорозі на Сахнівку, на північній околиці с. Нетеребки понад самою дорогою, проти садиби колгоспника Рака Сергія Ілліча, на лівому корінному березі р. Рось 12 травня 1956 р. під час копання глини на глибині 0,8 м від сучасної поверхні було виявлено кістяк, що лежав черепом на південний захід. Біля кістяка (біля черепа) стояв глиняний дуже тонкостінний глек на кільцевій ніжці з високою шийкою і двома ручками. Вся посудина вкрита поганим червоним лаком, що зійшов у багатьох місцях. Відкривачі глечик розбили й викинули. Нам вдалося зібрати майже всі уламки, крім ручок» (Березовец 1956, с. 8).

Вдруге (і востаннє) посудину згадав В. В. Кропоткін у своєму звіті: «701. Нетеребки², 1956 г. При розвідках Д. Т. Березовця в кургані у впускному сарматському похованні, зруйнованому під час земляних робіт, знайдено тонкостінний дворучний глек із роздутим тулубом на кільцевому піддоні, з високим горлом і плоскими відігнутими вінцями, лак світло-коричневого кольору, плямистий, поганої якості (рис. 40,7). Розміри: висота 35 см, діаметр горла 6,7 см, діаметр піддона 9 см. Збер.:

© СИМОНЕНКО Олександр Володимирович, 2026 — доктор історичних наук, провідний науковий співробітник, Інститут археології НАН України, відділ археології раннього залізного віку, ORCID: 0000-0001-6878-556X, simonal@ukr.net

© Інститут археології НАН України, 2026

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0 <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

¹ Тут і далі переклад з російської належить автору.

² Так в оригіналі у В. В. Кропоткіна. Ця помилка, на жаль, була поширена в Simonenko, Marčenko, Limberis 2008, S. 57, no. 15; Симоненко 2013, с. 270.

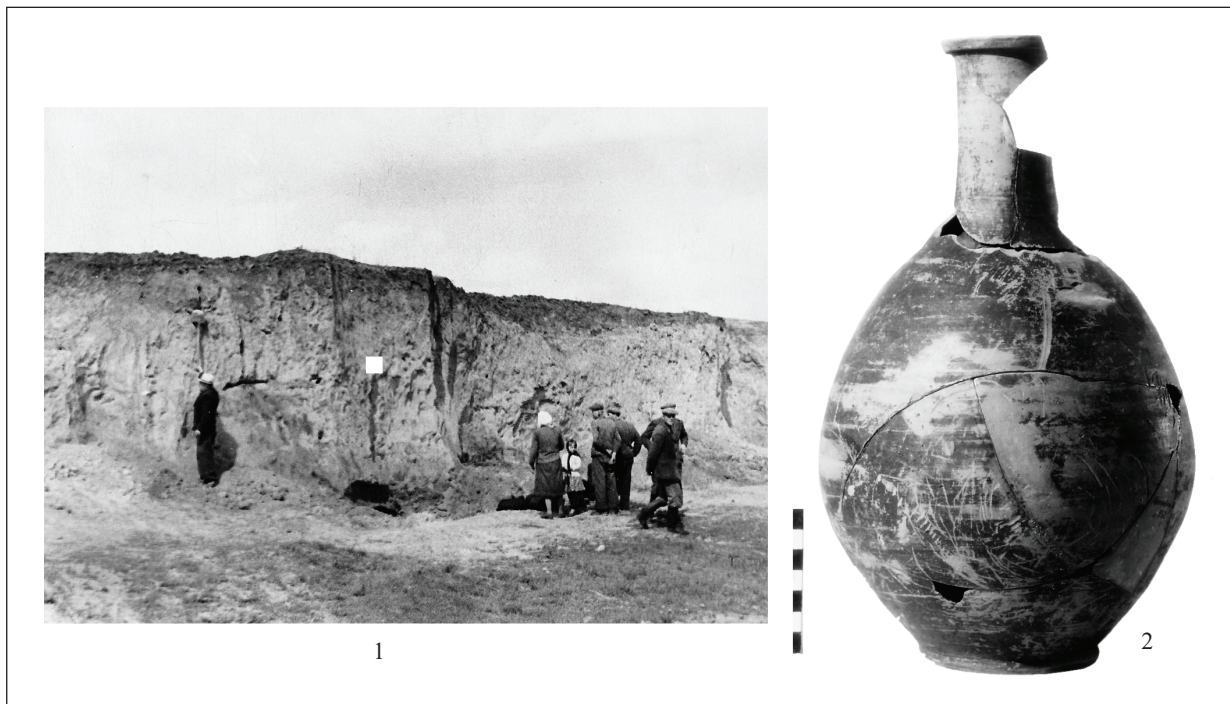


Рис. 1. Знахідка в Нетеребці (за: Березовець 1956): 1 — місце розташування сарматського поховання; 2 — посудина з поховання

Fig. 1. Finding from Neterebka (after: Berezovets 1956): 1 — location of the Sarmatian grave; 2 — a vessel from the grave

фонди ІА АН УРСР, інв. № 352. Літ.: матеріал не виданий, повідомлення Д. Т. Березовця» (Кропоткін 1970, с. 80, рис. 40: 7).

Посудину тривалий час не могли відшукати у фондах (вона виявилася не там, де мала зберігатися), тому в каталозі римських імпорту із сарматських поховань Північного Причорномор'я її було описано з неточностями на основі даних В. В. Кропоткіна (Simonenko, Marčenko, Limberis 2008, S. 57, no. 15; Симоненко 2013, с. 270).

Коли нарешті було знайдено артефакт і звіт Д. Т. Березовця, виникла можливість і необхідність відреставрувати посудину, подати її сучасний опис і проаналізувати.

Дворучним глеком не зовсім коректно названо червонолакову гончарну столову амфору (рис. 2: 1). Вінця відігнуті, сплюснені, зовні зрізані навкоси і підкреслені знизу різцем. Шийка висока, циліндрична, дещо розширена донизу. Тулуб овальний, на кільцевому піддоні. Лак темно-помаранчевий, вкриває всю посудину і піддон зовні та горло зсередини, місцями стерся від тривалого використання посудини. На плічках та шийці видно рештки коренів двох ручок. Діаметр вінець 6,7 см, діаметр піддона 9 см, висота посудини 35 см.

Зберігається в наукових фондах Інституту археології НАН України, кол. 337, інв. № 352.

Візуальний аналіз посудини показав деякі цікаві деталі. Насамперед, рештки коренів ручок на тулубі значно потерті (рис. 2: 2, 3), що вказує на використання амфори упродовж певного часу вже без них. Не дивно, що Д. Т. Березовець не зміг відшукати ручок — їх, скоріше за все, в могилі й не було, і дані про них були додані до опису «за логікою».

В. В. Кропоткін мав рацію, визначивши місце знахідки як зруйноване курганне поховання. Найімовірніше, невисокий насип із плином часу зник, і в 1956 р. це місце вже не сприймалося як курган. Але, судячи зі знайдених поблизу двох поховань епохи бронзи, амфора перебувала у впускному сарматському похованні.

Впускна могила до насипу більш раннього кургану — найпоширеніший тип сарматської поховальної пам'ятки в Північному Причорномор'ї протягом II ст. до н.е. — середини II ст. н.е. У другій половині I ст. н.е. і до початку II ст. на Лівобережжі (Оріль-Самарське межиріччя, Надпоріжжя, Приазов'я) водночас із домінуючим масивом впускних поховань з орієнтацією в північному півколі існував культурно-хронологічний горизонт «східної хвилі» — могили мігрантів із Поволжя,



Рис. 2. Червонолакова столова амфора з поховання в Нетеребці (фото автора): 1 — сучасний вигляд; 2, 3 — рештки нижнього кореня ручок

Fig. 2. Red-slip table amphora from the burial in Neterebka (photo by the author): 1 — current state; 2, 3 — remains of handle attachments

де переважали основні поховання з орієнтацією в південному півколі (Симоненко 2004, с. 157).

Могила в Нетеребці опинилася в ареалі домінування впускних поховань. Нехарактерна для них орієнтація в південному півколі, хоч і зрідка, але трапляється в цьому масиві (Симоненко 2004, с. 142). Не виключено, що впускні поховання з орієнтацією в південному півколі залишили язиги (Симоненко 1994, с. 37-38).

У сарматських могилах Північного Причорномор'я червонолаковий посуд досить різноманітний. Найчастіше тут чашки, миски й тарілки, глеки різних типів (серед них лагіноси й пеліки), келихи, поодинокі великі таріли, канфари, туалетні флакони, є навіть гуттуси. Але столова амфора трапилася вперше.

За своїми характеристиками (форма вінець, тулуба, розміри) амфора з Нетеребки є зразком виробів групи Pontic sigillata, форма 1.1 (Журавлев 2010, с. 70, табл. 36, кат. №№ 267–275). Такі посудини були популярні у родичів та південних сусідів сарматів — пізніх скіфів Криму. У могильниках Бельбек IV (могили 6, 8, 62, 68,

145), Завітне (могила 305), Усть-Альминському (могила 763) знайдені червонолакові столові амфори, дуже близькі за формою і розмірами до посудини з Нетеребки. Висота амфор форми Журавлев 1.1 від 20 до 27,6 см (Журавлев 2010, с. 70-71), отже, посудина з Нетеребки дещо вища за наведені аналоги (рис. 3: 1–4). Контури тулуба варіюють від овального до яйцеподібного, але плоскі навскісні вінця у сполученні з таким тулубом притаманні саме формі 1.1 (Журавлев 2010, с. 232, табл. 36: 269). Ці посудини з'являються в могилах пізніх скіфів Криму в другій половині I ст. н.е. (Журавлев 2010, с. 73). Пізніші червонолакові столові амфори (форми 2–4 II ст. н.е.) виявлені в могильниках Бельбек IV (Журавлев 2010, табл. 37, 38), Нейзац (Нессель 2022, с. 118), Завітне (Зайцев та ін. 2007, рис. 9: 37; 19: 19; 21: 1; 23: 4).

Уже було зазначено, що в сарматських пам'ятках Північного Причорномор'я червонолакові столові амфори невідомі; зразок із Нетеребки поки що поодинокий. Немає таких посудин і в пізніх скіфів Нижнього

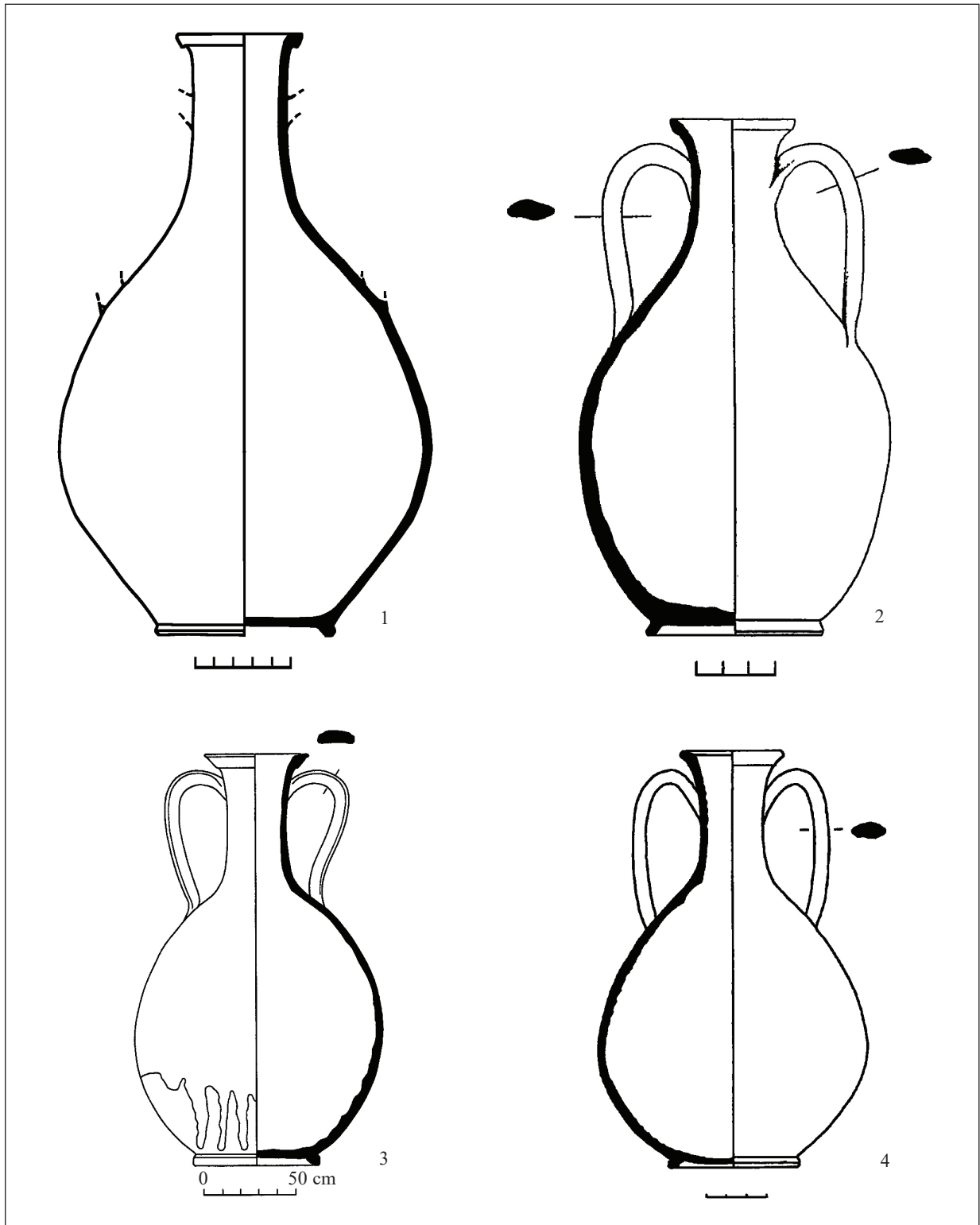


Рис. 3. Червонолакові столові амфори: 1 — Нетеребка (мал. Д. В. Каравайка); 2 — Бельбек IV, могила 62, за: Гущина, Журавлев 2016, 3 — Усть-Альминский могильник, склеп 763, поховання 1, за: Пуздровский, Труфанов 2017; 4 — За-вітне, могила 305, за: Зайцев та ін. 2007

Fig. 3. Red-slip table amphorae: 1 — Neterebka (drawing by D. V. Karavaiko); 2 — Belbek IV, grave no. 62, after: Гущина, Журавлев 2016; 3 — Ust-Alma burial ground, crypt no. 763, burial no. 1, after: Пуздровский, Труфанов 2017; 4 — Zavitne, grave no. 305, after: Зайцев et al. 2007



Рис. 4. Столові амфори іншого типу із сарматських поховань: 1 — Новопилипівка, курган 2; 2, 3 — Золоте, могила 8 (1, 2 — фото автора; 3 — за Корпусова 1983)

Fig. 4. Table amphorae of another type from Sarmatian graves: 1 — Novopylypivka, barrow no. 2; 2, 3 — Zolote burial ground, grave no. 8 (1, 2 — photos by the author; 3 — after: Korpusova 1983)

Дніпра (Симоненко 2023, с. 87-112). Проте серед неопублікованих матеріалів розкопок М. Я. Рудинського 1951 р. в Молочанському могильнику (Новопилипівка, курган 2) є цікава посудина, яка через свої розміри теж може бути визнана столовою амforoю.

Це — червоноглиняна гончарна посудина, вінця якої сплюснені, манжетоподібні, з підрізом знизу. Шийка циліндрична, коротка, її основа підкреслена заглибленою лінією. Тулуб яйцеподібний, піддон широкий, кільцевий, із закраїною. На плічках — дві стрічкові високі петельчасті ручки. Поверхня вкрита жовтогарячим ангобом, має ротаційні сліди. Діаметр вінець 6 см, під-

дона 9 см, максимальна ширина тулуба 16 см, висота 22,5 см, ширина ручки 2,5 см (рис. 4: 1). Комплекс датується лучковою підв'язною фібулою 2 варіанта II серії за В. В. Кропотовим другою половиною I — початком II ст. н.е. (Кропотов 2010, с. 131).

Посудина з Новопилипівки доволі рідкісного типу. Схожа за формою червонолакова столова амфора меншого розміру, але з ручками подібної конструкції (рис. 4: 2, 3) походить із могильника Золоте (Корпусова 1983, рис. 10, 15; табл. XVI: 10). В. Н. Корпусова вважає цю посудину боспорською продукцією і датує I–II ст. н.е. (Корпусова 1983, с. 39, 99).

Резюмуючи, слід визнати, що, на відміну від чашок і тарілок, столові амфори були для сарматів рідкістю, бо таких посудин немає і на східних сарматських теренах. Мабуть, у кочовому побуті вони не були практичними і не користувалися попитом. Або ж, навпаки, — були рідкісними і тому дорогими і не всім доступними. Обставини

використання сарматами античного посуду практично не досліджені і є цікавим напрямом майбутнього наукового пошуку.

Дата надходження: 08.10.2024

Дата прийняття до друку: 22.10.2024

Дата публікації: 28.06.2026

Березовец, Д. Т. 1956. *Отчет о разведке по р. Роси 1956 г.* Науковий архів Інституту археології НАН України, ф. 64, 1956/126.

Гущина, И. И., Журавлев, Д. В. 2016. *Некрополь римского времени Бельбек IV в Юго-Западном Крыму.* Москва: Исторический музей.

Журавлев, Д. В. 2010. Краснолаковая керамика Юго-Западного Крыма I–III вв. н. э. (по материалам позднескифских некрополей Бельбекской долины). *Материалы по археологии, истории и этнографии Таврии. Supplementum* 9. Симферополь (б. в.).

Зайцев, Ю. П., Волошинов, А. А., Кюнелт, Э., Масякин, В. В., Мордвинцева, В. И., Фирсов, К. Б., Флесс, Ф. 2007. Позднескифский некрополь Заветное (Алма-Кермен) 1–3 вв. н.э. в Юго-Западном Крыму. Раскопки 2004 г. В: Зайцев, Ю. П., Мордвинцева, В. И. (ред.). *Древняя Таврика. Посвящается 80-летию Т. Н. Высотской.* Симферополь: Универсум, с. 249–292.

Корпусова, В. Н. 1983. *Некрополь Золотое (К этнокультурной истории европейского Боспора).* Киев: Наукова думка.

Кропоткин, В. В. 1970. Римские импортные изделия в Восточной Европе (II в. до н. э. – V в. н. э.). *Археология СССР. Свод археологических источников.* Д1–27. Москва: Наука.

Кропотов, В. В. 2010. *Фибулы сарматской эпохи.* Киев: АДЕФ-Україна.

Нессель, В. А. 2022. Краснолаковая керамика первых веков н. э. в составе погребального инвентаря могильника Нейзац. В: Храпунов, И. Н. (отв. ред.). *Крым в сарматскую эпоху (II в. до н. э. – IV в. н. э.), VIII.* Севастополь: Альбатрос, с. 109–146.

Пуздровский, А. Е., Труфанов, А. А. 2017. *Полевые исследования Усть-Альминского некрополя в 2000–2003 гг.* Симферополь: ИП Зуева Т. В.

Симоненко, О. В. 1994. Ранньосарматський період в Північному Причорномор'ї. *Археологія*, 1, с. 32–48.

Симоненко, А. В. 2004. Хронология и периодизация сарматских памятников Северного Причерноморья. В: Раев, Б. А. (ред.). *Сарматские культуры Евразии: проблемы региональной хронологии. Доклады к 5 международной конференции «Проблемы сарматской археологии и истории».* Краснодар (б. и.), с. 134–173.

Симоненко, А. В. 2013. *Римский и провинциальный импорт у сарматов Северного Причерноморья. Типология и хронология.* Saarbrücken: Palmarium Academic Publishing.

Симоненко, О. В. 2023. Червонолаковий посуд пізньоскіфських некрополів Низового Дніпра. *Археологія і давня історія України*, 2 (47), с. 87–112. <https://doi.org/10.37445/adiu.2023.02.06>

Hayes, J. W. 1985. Sigillate orientali. Ceramica fine Romana nel Bacino Mediterraneo (tardo ellenismo e prima impero). In: Giovanni, G. P. (ed.). *Atlante delle forme ceramiche II. Enciclopedia dell'arte antica, classica e orientale.* Roma: Enciclopedia Italiana, p. 1–96.

Hayes, J. W. 2008. *Roman Pottery: Fine-Ware Imports.* The Athenian Agora, vol. 32, Princeton: The American School of Classical Studies at Athens.

Robinson, H. S. 1959. *Pottery of the Roman Period. Chronology.* The Athenian Agora, V. Princeton.

Simonenko, A. V., Marčenko, I. I., Limberis, N. Yu. 2008. *Römische Importe in sarmatischen und maiotischen Gräbern zwischen Unterer Donau und Kuban.* Mainz: Verlag Philipp von Zabern.

Oleksandr V. Symonenko

DSc., Leading Research Fellow, the Institute of Archaeology, the National Academy of Sciences, Early Iron Age Archaeology Department, ORCID: 0000-0001-6878-556X, simonal@ukr.net

A RED-SLIP AMPHORA FROM SARMATIAN GRAVE IN CHERKASY REGION

Despite the presence of a representative sample of material (more than 100 whole and fragmented vessels), there is still no published work in Ukrainian science with a general analysis of red-slip ware from Sarmatian graves in the Northern Black Sea region. Such research is currently underway, and each new find is worthy of attention. The paper deals with a forgotten vessel of a rare type — the table amphora.

The vessel was found in 1956 during D. T. Berezovets's survey along the Ros River near the Neterebka village of Korsun-Shevchenkivskiy Raion, Cherkasy Oblast, in the Sarmatian grave within a destroyed barrow. The vessel was stored at the Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine (collection no. 337, inv. no. 352) and mentioned only twice in the corpora of Roman finds by V. V. Kropotkin and O. V. Symonenko.

This is a red-slip table amphora of the Pontic sigillata group, Zhuravlev shape 1.1. This is the only such vessel found in a Sarmatian grave, but they are well represented among the neighbours and relatives of the Sarmatians: the Late Scythians of Crimea (the Ust-Alma, Zavitne, Belbek IV, and Neizats burial grounds). This shape is dated to the second half of the 1st — early 2nd centuries AD.

In the Sarmatian graves of the Northern Pontic region the red-slip ware is quite diverse. The most common forms are cups, bowls, and plates, jugs of various types (including lagynoi and pelikae), mugs, dishes, kantharoi, toilet bottles, and even a guttus. However, this is the first time a table amphora was discovered.

Thus, it should be recognised that, unlike cups and plates, table amphorae were rare in the Sarmatian milieu, since such vessels were never found in the eastern Sarmatian territories either. Apparently, they were not practical and were not in demand in nomadic life. Or, on the contrary, they were rare and therefore expensive and not available to everyone. The circumstances of the Sarmatians' use of Ancient Greek tableware have not been studied and represent an interesting area of research.

Key words: Northern Pontic region, Crimea, Late Scythians, chronology, red-slip ware, Sarmatians.

References

- Berezovets, D. T. 1956. *Otchet o razvedke po r. Rosi 1956 g.* Scientific Archive of the Institute of Archaeology, the NAS of Ukraine, f. 64, 1956/12b.
- Gushchina, I. I., Zhuravlev, D. V. 2016. *Nekropol rimskogo vremeni Belbek IV v Iugo-Zapadnom Krymu.* Moscow: Istoricheskii muzei.
- Zhuravlev, D. V. 2010. *Krasnolakovaia keramika Iugo-Zapadnogo Kryma I–III vv. n.e. (po materialam pozdneskifskikh nekropolei Belbekskoi doliny).* Materialy po arkheologii, istorii i etnografii Tavrii. Supplementum 9. Simferopol.
- Zaitsev, Iu. P., Voloshinov, A. A., Kiunelt, E., Masiakin, V. V., Mordvintseva, V. I., Firsov, K. B., Fless, F. 2007. *Pozdneskifskii nekropol Zavetnoe (Alma-Kermen) 1–3 vv. n.e. v Iugo-Zapadnom Krymu.* Raskopki 2004 g. In: Zaitsev, Iu. P., Mordvintseva, V. I. (eds.). *Drevniaia Tavrika. Posviashchaetsia 80-letiiu T. N. Vysotskoi.* Simferopol, p. 249-292.
- Korpusova, V. N. 1983. *Nekropol Zolotoe (K etnokulturnoi istorii evropeiskogo Bospora).* Kyiv: Naukova dumka.
- Kropotkin, V. V. 1970. *Rimskie importnye izdeliia v Vostochnoi Evrope (II v. do n. e. – V v. n. e.).* Arkheologiya SSSR. Svod arkheologicheskikh istochnikov. D1-27. Moscow: Nauka.
- Kropotov, V. V. 2010. *Fibuly sarmatskoi epokhi.* Kyiv: ADEF-Ukraina.
- Nessel, V. A. 2022. *Krasnolakovaia keramika pervykh vekov n. e. v sostave pogrebalnogo inventaria mogilnika Neizats.* In: Khrapunov, I. N. (ed.). *Krym v sarmatskuiu epokhu (II v. do n. e. – IV v. n. e.), VIII.* Sevastopol: Albatros, p. 109-146.
- Puzdrovskii, A. E., Trufanov, A. A. 2017. *Polevye issledovaniia Ust-Almingskogo nekropolia v 2000–2003 gg.* Simferopol: IP Zueva T. V
- Symonenko O.V. 1994. The Early Sarmatian Period in the North Pontic Area. *Arheologia*, 1, p. 32-48.
- Simonenko, A. V. 2004. Khronologiya i periodizatsiya sarmatskikh pamiatnikov Severnogo Prichernomoria. In: Raev, B. A. (ed.). *Sarmatskie kultury Evrazii: problemy regionalnoi khronologii. Doklady k 5 mezhdunarodnoi konferentsii "Problemy sarmatskoi arkheologii i istorii".* Krasnodar (n. p.), p. 134-173.
- Simonenko, A. V. 2013. *Rimskii i provintsialnyi import u sarmatov Severnogo Prichernomoria. Tipologiya i khronologiya.* Saarbrücken: Palmarium Academic Publishing.
- Symonenko, O. V. 2023. Red Slip Ware from the Late Scythian Necropolises of the Lower Dnipro Basin. *Archaeology and Early History of Ukraine*, 2 (47), p. 87-112. <https://doi.org/10.37445/adiu.2023.02.06>
- Hayes, J. W. 1985. Sigillate orientali. Ceramica fine Romana nel Bacino Mediterraneo (tardo ellenismo e prima impero). In: Giovannini, G. P. (ed.). *Atlante delle forme ceramiche II. Enciclopedia del' arte antica, classica e orientale.* Roma, p. 1-96.
- Hayes, J. W. 2008. *Roman Pottery: Fine-Ware Imports.* The Athenian Agora, XXXII. Princeton.
- Robinson, H. S. 1959. *Pottery of the Roman Period. Chronology.* The Athenian Agora, V. Princeton.
- Simonenko, A. V., Marčenko, I. I., Limberis, N. Yu. 2008. *Römische Importe in sarmatischen und maiotischen Gräbern zwischen Unterer Donau und Kuban.* Mainz: Verlag Philipp von Zabern.